

Bruxelles, 17 octombrie 2023
(OR. en)

14229/23

ECOFIN 1050
ENV 1126
CLIMA 477
FIN 1057

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	13696/23
Subiect:	Concluzii ale Consiliului privind finanțarea internațională a combaterii schimbărilor climatice, în vederea celei de a 28-a Conferințe a părților (COP 28) la CCONUSC, care va avea loc la Dubai în perioada 30 noiembrie-12 decembrie 2023 – Concluziile Consiliului (17 octombrie 2023)

În continuare, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind finanțarea combaterii schimbărilor climatice, adoptate de Consiliu (ECOFIN) în cadrul reuniunii sale din 17 octombrie 2023.

CONCLUZII ALE CONSILIULUI ECOFIN

PRIVIND FINANȚAREA INTERNAȚIONALĂ A COMBATERII SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

1. IA ACT CU ÎNGRIJORARE de constatările celui mai recent raport anual al Organizației Meteorologice Mondiale de informare privind evoluția decenală a climei la nivel mondial, care anunță probabilitatea ca temperaturile mondiale să crească până la niveluri record în următorii cinci ani, depășind timp de cel puțin un an 1,5 °C față de nivelurile preindustriale. RECUNOAȘTE urgența exprimată în constatările celui de al 6-lea raport de evaluare (AR6) al Grupului interguvernamental privind schimbările climatice, subliniind că limitarea încălzirii la 1,5 °C peste nivelul preindustrial necesită ca valoarea maximă a emisiilor mondiale de gaze cu efect de seră (GES) să fie atinsă înainte de 2025 cel târziu, iar până în 2030 nivelurile de emisii să fie reduse cu 43 % față de 2019. SUBLINIAZĂ concluziile AR6 potrivit cărora fluxurile financiare mondiale destinate în prezent sprijinirii adaptării la schimbările climatice sunt insuficiente, iar fluxurile de finanțare se situează sub nivelurile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de atenuare a schimbărilor climatice în toate sectoarele și regiunile. EVIDENȚIAZĂ constatările raportului cu privire la disponibilitatea unui capital suficient la nivel mondial, la necesitatea emiterii unor semnale clare și a alocării de sprijin din partea guvernelor pentru a elimina barierele din calea redirecționării capitalului către acțiunile climatice și la necesitatea de a spori fluxurile financiare destinate atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea. AMINTEȘTE decizia asupra căreia s-a convenit la Glasgow și la Sharm-el-Sheikh de a accelera eforturile în vederea reducerii treptate a energiei pe bază de cărbune fără măsuri de reducere a emisiilor și în vederea eliminării treptate a subvențiilor ineficiente pentru combustibili fosili.

2. În acest context, AMINTEȘTE că realizarea obiectivelor ambițioase ale Acordului de la Paris necesită o transformare structurală a economiilor naționale și a economiei mondiale, a piețelor financiare și a investițiilor în direcția rezilienței la schimbările climatice și a neutralității climatice.

SUBLINIAZĂ că articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Acordul de la Paris, care este esențial pentru consolidarea răspunsului mondial la schimbările climatice, prin direcționarea fluxurilor de finanțare către reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și dezvoltarea rezilientă la schimbările climatice, este atât un obiectiv, cât și un factor esențial pentru celelalte obiective ale acordului. EVIDENȚIAZĂ importanța unui schimb substanțial de opinii în cadrul dialogului de la Sharm-el-Sheikh pentru a îmbunătăți înțelegerea domeniului de aplicare al articolului 2 alineatul (1) litera (c) și a complementarității acestuia cu articolul 9 al Acordului de la Paris¹. În același timp, REITEREAZĂ necesitatea unui nou punct pe ordinea de zi dedicat articolului 2 alineatul (1) litera (c), începând cu cea de a 5-a reuniune a Conferinței părților la Acordul de la Paris, pentru a permite părților să discute modalitățile de realizare a obiectivului prevăzut la acest articol. AȘTEAPTĂ CU INTERES un rezultat ambițios și orientat spre viitor al evaluării la nivel global din cadrul COP28, care ar trebui să includă semnale puternice pentru o schimbare majoră a economiei mondiale, a piețelor financiare și a investițiilor, prin care chestiunea schimbărilor climatice să fie integrată în deciziile economice și financiare de la nivel național și mondial, precum și în bugetele naționale și în sistemul de finanțare a dezvoltării.

¹ Articolul 9 solicită părților care sunt țări dezvoltate și încurajează alte țări să furnizeze și să mobilizeze resurse financiare pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea în cazul părților care sunt țări în curs de dezvoltare.

3. REITEREAZĂ sprijinul și acțiunile hotărâte ale UE și ale statelor sale membre în vederea punerii ambițioase în aplicare a Acordului de la Paris și a alinierii fluxurilor financiare la obiectivele de la Paris. AMINTEȘTE că acțiunile la nivelul UE, inclusiv în vederea aplicării articolului 2 alineatul (1) litera (c), au la bază setul cuprinzător de politici și de instrumente din cadrul Pactului verde european, care include, printre altele, resursele existente în cadrul financiar multianual al UE, cum ar fi Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”, programele din cadrul instrumentului temporar de redresare NextGenerationEU, planul RePowerEU, Fondul pentru inovare EU ETS, Fondul pentru modernizare și programul InvestEU, toate aceste programe și instrumente angajând 30 % sau mai mult din cheltuielile lor pentru sprijinirea acțiunilor climatice naționale sau internaționale. IA ACT cu satisfacție de actele legislative aprobate în cadrul pachetului „Pregătiți pentru 55” al UE în 2023, care aliniază politicile UE la angajamentul său de a-și reduce emisiile nete de GES cu cel puțin 55 % până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990 și de a atinge neutralitatea climatică cel târziu până în 2050, inclusiv, în special, prin consolidarea rolului jucat de stabilirea prețului carbonului la niveluri compatibile cu obiectivul privind temperatura al Acordului de la Paris.
4. SUBLINIAZĂ că încurajarea, mobilizarea și facilitarea finanțării și investițiilor private sunt esențiale și vin în completare a resurselor și acțiunilor de finanțare publică a combaterii schimbărilor climatice, întrucât sectorul privat va trebui să realizeze cea mai mare parte a investițiilor necesare. IA ACT cu îngrijorare de amploarea finanțării private care sprijină în prezent activitățile care nu sunt aliniate la Acordul de la Paris, în special în sectorul combustibililor fosili. De asemenea, IA ACT de subvențiile dăunătoare mediului și de alte stimulente aflate încă în vigoare. SOLICITĂ actorilor privați să își alinieze fluxurile financiare la obiectivele Acordului de la Paris.

IA ACT de noul pachet de măsuri bazate pe cadrul UE privind finanțarea durabilă, care vizează consolidarea și facilitarea în continuare a acțiunii sectoarelor privat și financiar în vederea tranziției până în 2050 către o economie neutră din punct de vedere climatic și durabilă, inclusiv propunerea de regulament privind ratingurile de mediu, sociale și de guvernanță, recomandarea privind finanțarea tranziției și extinderea în continuare a taxonomiei UE pentru a include activități economice critice. REITEREAZĂ faptul că transparența în ceea ce privește riscurile climatice materiale și de reglementare este esențială pentru prevenirea efectelor negative și poate recompensa cele mai bune performanțe. SUBLINIAZĂ adoptarea standardelor europene de raportare privind durabilitatea pentru întreprinderi și interoperabilitatea acestora cu standardele de referință mondiale publicate recent de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Durabilitate.

5. SALUTĂ activitatea recentă a coaliției miniștrilor de finanțe pentru acțiuni climatice, inclusiv raportul privind *Consolidarea rolului ministerelor de finanțe în stimularea acțiunilor climatice*, care ilustrează numeroasele moduri în care ministerele de finanțe pot contribui la integrarea acțiunilor climatice în politicile economică, bugetară și financiară. REMARCĂ faptul că integrarea aspectelor legate de climă în acest mod poate contribui, de asemenea, la îmbunătățirea mobilizării resurselor private, naționale și internaționale. SPRIJINĂ punerea în aplicare a Foii de parcurs a G20 privind finanțarea durabilă pentru a intensifica finanțarea durabilă în sprijinul Agendei 2030 și al obiectivelor Acordului de la Paris.

6. AMINTEȘTE inițiativele UE și pe cele internaționale de mobilizare a investițiilor care permit o tranziție justă și durabilă, sprijinind în același timp acțiunile climatice în țările în curs de dezvoltare. IA ACT în acest sens de recomandările preliminare ale Grupului de experți la nivel înalt pentru intensificarea finanțării durabile în țările cu venituri mici și medii, precum și de îndemnul acestuia de a adopta un model de angajament strategic integrat al UE, care să implice întreaga gamă de actori-cheie ai UE din guvernele statelor membre, Banca Europeană de Investiții (BEI), instituțiile de finanțare a dezvoltării (IFD), donatorii, investitorii din UE și întreprinderile din UE. AMINTEȘTE faptul că UE urmează deja această cale datorită abordării sale „Echipa Europa”, concretizată în strategia „Global Gateway”, prin care intenționează să mobilizeze investiții de până la 300 de miliarde EUR pentru proiecte durabile și de înaltă calitate între 2021 și 2027, răspunzând nevoilor țărilor partenere și asigurând beneficii de durată pentru comunitățile locale.
7. REMARCĂ faptul că acest model strategic integrat acționează ca un motor al inițiativelor majore recente, cum ar fi parteneriatele pentru o tranziție energetică justă cu Africa de Sud, Indonezia, Vietnam și Senegal, cu partenerii G7+, creând o masă critică și agregând finanțarea pentru dezvoltare și finanțarea privată, pentru a urgenta tranziția energetică către zero emisii nete prin accelerarea scoaterii anticipate din uz a activelor cu emisii ridicate și a utilizării surselor regenerabile de energie, sprijinind în același timp o tranziție justă pentru comunitățile afectate. SUBLINIAZĂ inițiativa UE privind obligațiunile verzi mondiale, în cadrul căreia BEI coordonează un consorțiu de parteneri, în special IFD-uri din statele membre, care au angajat aproximativ 1 miliard EUR, având scopul de a ajuta țările partenere să mobilizeze capital privat pentru proiecte durabile. SALUTĂ inițiativa „Echipa Europa” privind adaptarea și reziliența la schimbările climatice în Africa, lansată de UE și de Uniunea Africană în cadrul COP27, care va reuni programe existente și noi cu o finanțare de peste 1 miliard EUR, prin care Comisia Europeană și mai multe state membre și-au unit forțele pentru a ajuta Africa să se adapteze la schimbările climatice, și AȘTEAPTĂ CU INTERES punerea sa în aplicare.

8. REAFIRMĂ angajamentul ferm al UE și al statelor sale membre față de îndeplinirea obiectivului colectiv de mobilizare până în 2025 a finanțării destinate combaterii schimbărilor climatice, în valoare de 100 de miliarde USD, în contextul unor acțiuni semnificative de atenuare și al transparenței punerii în aplicare, SE AȘTEAPTĂ CA acest obiectiv să fie îndeplinit în 2023 și ÎNDEAMNĂ toate celelalte țări vizate să își intensifice eforturile în acest sens. AMINTEȘTE faptul că UE, inclusiv statele sale membre și BEI, are cea mai mare contribuție la finanțarea publică a combaterii schimbărilor climatice destinată țărilor în curs de dezvoltare din întreaga lume și REITEREAZĂ angajamentul de a continua să își îndeplinească partea care îi revine în mod echitabil și de a consolida sinergiile dintre finanțarea combaterii schimbărilor climatice și biodiversitate. REITEREAZĂ angajamentul constructiv al UE în cadrul deliberărilor privind noul obiectiv colectiv cuantificat (NCQG) în temeiul Acordului de la Paris. RECUNOAȘTE că furnizarea de finanțare publică este o componentă importantă a NCQG și AMINTEȘTE faptul că NCQG va fi stabilit în contextul unor acțiuni semnificative de atenuare și al transparenței punerii în aplicare, ținându-se seama de nevoile și prioritățile țărilor în curs de dezvoltare. SUBLINIAZĂ că NCQG ar trebui să reflecte un efort mondial de mobilizare a finanțării destinate combaterii schimbărilor climatice din toate sursele și de la toate părțile interesate, fie ele publice, private, naționale sau internaționale, iar țările dezvoltate ar trebui să preia în continuare inițiativa, ca parte a acestui efort. ÎNCURAJEAZĂ în mod hotărât organizarea unei discuții menite să extindă baza de contribuitori la NCQG și SOLICITĂ tuturor părților la Acordul de la Paris să contribuie la acest efort mondial în funcție de capacitățile lor financiare. SUBLINIAZĂ că NCQG ar trebui să fie stabilit în contextul alinierii fluxurilor financiare la obiectivele pe termen lung ale Acordului de la Paris și să contribuie la această aliniere și, prin urmare, conținutul, structura și impactul transformațional al NCQG ar trebui să fie adecvate acestui scop.

9. REAFIRMĂ hotărârea UE și a statelor sale membre de a da curs apelului COP26 de la Glasgow la cel puțin o dublare a finanțării colective din partea țărilor dezvoltate acordate țărilor în curs de dezvoltare pentru adaptarea la schimbările climatice, care să se ridice astfel la 40 de miliarde USD până în 2025 comparativ cu nivelurile din 2019, potrivit datelor OCDE, în contextul realizării unui echilibru între atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, pe baza unei cooperări regulate cu alte părți. SUBLINIAZĂ importanța canalizării unui sprijin semnificativ către țările și comunitățile cele mai sărace și mai vulnerabile, cum ar fi țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS). AȘTEAPTĂ CU INTERES cooperarea cu țările partenere în curs de dezvoltare în scopul de a îmbunătăți accesul la finanțarea pentru adaptare, inclusiv prin includerea cu prioritate a adaptării în planificările lor și în bugetele lor naționale și prin urmărirea în ciclurile lor bugetare naționale a cheltuielilor relevante pentru adaptare, precum și de a menține un nivel ridicat de colaborare cu partenerii care ar putea oferi și facilita accesul la finanțare.
10. REITEREAZĂ faptul că UE și statele sale membre vor depune eforturi constructive în vederea obținerii unui rezultat pozitiv al activității trasate de COP27 de stabilire a unor noi modalități de finanțare, inclusiv a unui fond, pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare care sunt deosebit de vulnerabile să răspundă la pierderile și daunele asociate efectelor negative ale schimbărilor climatice și SUBLINIAZĂ că o astfel de asistență ar trebui combinată cu stimulente pentru adaptare și reziliență și că este importantă pentru țările cel mai puțin dezvoltate și pentru SIDS. SUBLINIAZĂ că noile modalități de finanțare identificate trebuie să asigure coordonarea și complementaritatea cu modalitățile de finanțare existente în cadrul și în afara Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și a Acordului de la Paris.

INVITĂ partenerii din toate regiunile care au posibilitatea de a-și extinde sprijinul să facă acest lucru, recunoscând necesitatea unei largi varietăți de surse și, prin urmare, valorificând și completând sursele, fondurile, procesele și inițiativele existente pentru a asigura o mai bună coordonare și pentru a acoperi lacunele prioritare identificate în peisajul de finanțare existent. AMINTEȘTE faptul că statele membre ale UE contribuie în mod activ la inițiativele mondiale de dezvoltare și îmbunătățire a protecției persoanelor sărace și vulnerabile, prin furnizarea și facilitarea unei finanțări prestabilite mai mari și de mai bună calitate împotriva dezastrelor climatice.

11. Din perspectiva creșterii fluxurilor mondiale de finanțare pentru a aborda nevoile și prioritățile tuturor țărilor și, în special, ale țărilor în curs de dezvoltare, APRECIAZĂ evoluțiile recente apărute și ca răspuns la apelul lansat în cadrul COP27 și la alte inițiative recente care îndeamnă băncile multilaterale de dezvoltare (MDB) și instituțiile internaționale de finanțare să reformeze practicile, prioritățile, viziunea și modelul MDB-urilor pentru a răspunde urgenței climatice mondiale. IA ACT de progresele recente în ceea ce privește Foaia de parcurs privind evoluția Băncii Mondiale, în special de progresul consolidării instrumentelor de răspuns în caz de criză. SPRIJINĂ ambițioasa foaie de parcurs a G20 privind punerea în aplicare a recomandărilor formulate în urma revizuirii de către G20 a cadrului de adecvare a capitalului MDB-urilor și IA ACT, potrivit foii de parcurs, de potențiala marjă de manevră de creditare suplimentară de aproximativ 200 de miliarde USD pentru următorul deceniu, pe baza măsurilor inițiale ale cadrului de adecvare a capitalului aflate în curs de punere în aplicare și de examinare, inclusiv a pachetului adoptat la reuniunile din primăvara anului 2023, care ar trebui să mărească capacitatea de creditare a Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu 50 de miliarde USD în următorii zece ani. INVITĂ MDB-urile să avanseze mai mult cu punerea în aplicare a recomandărilor privind cadrul de adecvare a capitalului, protejându-și în același timp sustenabilitatea financiară pe termen lung, ratingurile de credit solide și statutul de creditor preferențial.

RECUNOAȘTE eforturile ambițioase ale MDB-urilor de a-și consolida răspunsul concertat la provocările mondiale, inclusiv la schimbările climatice, după cum s-a demonstrat, printre altele, cu ocazia summitului privind Noul pact mondial în materie de finanțare. SALUTĂ lansarea de către zece MDB-uri a metodologiei comune de aliniere a noilor operațiuni la Acordul de la Paris, precum și anunțarea de către Grupul Băncii Mondiale a unui proces de integrare mai bună a impactului finanțării combaterii schimbărilor climatice în eforturile de atenuare a acestora și de adaptare la acestea în cadrul noilor proiecte.

12. INVITĂ în acest sens MDB-urile și alte IFD-uri, precum și agențiile de creditare a exportului să elimine treptat, cât mai curând posibil, finanțarea proiectelor din sectorul energetic bazat pe combustibili fosili. ÎȘI REITEREAZĂ SOLICITAREA către Comisia Europeană de a ajunge la un acord în cadrul OCDE cu privire la încetarea creditelor la export care beneficiază de susținere oficială pentru proiecte în sectorul energetic bazat pe combustibili fosili. În așteptarea unui acord în cadrul OCDE, AMINTEȘTE intenția statelor membre de a stabili în politicile lor naționale, până la sfârșitul anului 2023, propriile termene bazate pe date științifice pentru încetarea creditelor la export care beneficiază de susținere oficială pentru proiecte în sectorul energetic bazat pe combustibili fosili, cu excepția cazului în care există circumstanțe limitate și clar definite, compatibile cu o limită de încălzire de 1,5 °C și cu obiectivele Acordului de la Paris. SALUTĂ modernizarea Acordului OCDE privind creditele la export, care creează stimulente suplimentare pentru sprijinirea unei game mai largi de tranzacții favorabile climei.

13. SALUTĂ dinamica creată de summitul privind Noul pact mondial în materie de finanțare și ÎȘI EXPRIMĂ APRECIEREA față de corpusul remarcabil de produse de reflecție și de inițiative oferit de acesta, referitor printre altele la modul de abordare a circumstanțelor legate de creșterea datoriei, la criza climatică, la o mai bună utilizare a finanțării concesionale, la mobilizarea de finanțare privată suplimentară pentru combaterea schimbărilor climatice și/sau la deblocarea de noi surse de finanțare pentru țările cele mai expuse schimbărilor climatice. AȘTEAPTĂ CU INTERES examinarea în continuare a mai multor chestiuni importante discutate în cadrul summitului.
14. SUBLINIAZĂ *Apelul la acțiune pentru o piață a carbonului aliniată la Acordul de la Paris*, lansat în cadrul summitului privind Noul pact mondial în materie de finanțare, care urmărește să asigure valorificarea potențialului unor piețe ale carbonului naționale și internaționale bine concepute și cu un grad ridicat de integritate de a stimula reducerile necesare ale emisiilor și care, dacă este realizat, ar putea genera fluxuri financiare substanțiale pentru atenuare și adaptare, sprijinind astfel toate obiectivele Acordului de la Paris. INVITĂ alte părți să se alăture apelului și să îi dea curs, alături de cei 31 de semnatari inițiali, și AMINTEȘTE faptul că Declarația privind „Principiile unei piețe a carbonului cu un grad ridicat de integritate”, aprobată în cadrul summitului G7 din mai 2023, sprijină principii similare.
15. SOLICITĂ Comisiei Europene să furnizeze Consiliului, în vederea aprobării înainte de COP28 la CCONUSC, o prezentare generală a fluxurilor financiare aferente combaterii schimbărilor climatice la nivel internațional provenite din partea UE în anul 2022, inclusiv din partea statelor sale membre și a Băncii Europene de Investiții.